

فلسفه و منطقی

- ۱- گزینه «۴» - فیلسوفان الهی می‌گویند بسیاری از فرشتگان که در کتاب‌های آسمانی از جمله قرآن کریم از آن‌ها یادها شده است همین موجودات عقلانی یعنی موجودات مجرد از ماده هستند. تحلیل گزینه‌های نادرست:
- گزینه «۱»: تصور و تصدیق اقسام علم حصولی و نظری و اکتسابی است که در مقابل علم شهودی که حضوری است می‌باشد.
- گزینه «۲»: استدلال به تصدیقات و علوم حصولی مربوط می‌شود.
- گزینه «۳»: مشاهده حسی به حواس پنجگانه مربوط می‌شود ولی شهود در مورد مجردات به شهود درونی اشاره دارد در برابر مشاهدات بیرونی یا محسوسات.
- (لطفی) (درس هفتم - عقل در فلسفه (۱) - مصداق وجودی عقل - صفحات ۴۸ و ۵۰)
- ۲- گزینه «۲» - گزارش‌هایی مانند گزارش فردوسی در شاهنامه و برخی نقل‌های تاریخی و آثار مکتوب مربوط به آن دوره از توجه حکمای ایران باستان به عقل و خردورزی حکایت می‌کند. تحلیل گزینه‌های نادرست:
- گزینه «۱»: اگرچه سهروردی حکایت‌گر حکمت ایران باستان است ولی در کتاب درسی در این بحث جزو منابع نیامده است وگرنه از نظر علمی و تاریخی درست است.
- گزینه «۳» و «۴»: مطابق با منابع ذکر شده در کتاب درسی نیست.
- (لطفی) (درس هفتم - عقل در فلسفه (۱) - عقل نزد حکمای ایران باستان - صفحات ۴۸ و ۵۰)
- ۳- گزینه «۳» - از نظر هراکلیتوس، اشیاء عالم، همان کلمات عقل و بیان علم و حکمت او هستند. تحلیل گزینه‌های نادرست:
- گزینه «۴»، «۲» و «۱»: مطابق تعبیر کتاب درسی است.
- (لطفی) (درس هفتم - عقل در فلسفه (۱) - عقل در یونان باستان - صفحات ۴۸ و ۵۱)
- ۴- گزینه «۳» - ارسطو توضیح می‌دهد که قوه عقل انسان (یک عقل نه دو عقل) براساس کاری که انجام می‌دهد به عقل نظری و عملی تقسیم می‌شود. تحلیل گزینه‌های نادرست:
- گزینه «۱» و «۴»: سؤال در مورد ارسطو است نه ابن سینا
- گزینه «۲»: قسمت دوم گزینه درست است ولی سؤال عبارت نادرست خواسته است.
- (لطفی) (درس هفتم - عقل در فلسفه (۱) - عقل در یونان باستان - صفحات ۴۸ و ۵۳)
- ۵- گزینه «۲» - از نظر اگوست کنت، فیلسوفان دستگاهی فلسفی از جهان ارائه می‌دهند ولی حقیقتاً این دستگاه ناظر بر واقعیت نیست بلکه بر ساخته ذهنی آنان و حاصل تأملات ذهنی است. تحلیل گزینه نادرست:
- گزینه «۴»، «۳» و «۱»: تعبیرهای کتاب درسی در مورد نظر اوگوست کنت است.
- (لطفی) (درس هفتم - عقل در فلسفه (۱) - عقل نزد فیلسوفان اروپایی - صفحات ۴۸ و ۵۵)
- ۶- گزینه «۱» - فیلسوفان مسلمان، روشن‌تر و دقیق‌تر از هراکلیتوس و افلاطون، مرتبه‌ای از موجودات را که حقیقت وجودی‌شان عقل است اثبات کرده‌اند، آنان اولین مخلوق خداوند را عقل می‌دانند که موجودی کاملاً روحانی و غیرمادی است و عقول دیگری نیز به ترتیب از آن به‌وجود آمده‌اند. تحلیل گزینه‌های نادرست:
- گزینه «۱»: قسمت‌های دوم و سوم و پنجم گزینه نادرست است.
- گزینه «۴» و «۳»: قسمت اول هر دو گزینه نادرست است.
- (لطفی) (درس هشتم - عقل در فلسفه (۲) - دو مصداق عقل نزد فیلسوفان مسلمان - صفحات ۵۶ و ۵۹)

- ۷- گزینه «۲» - ایمانی ارزشمند است که پشتوانه عقلی داشته باشد، ایمانی که از چنین پشتوانه‌ای تهی است، ارزش چندانی ندارد و چه بسا انسان را به سوی کارهای غلط و اشتباه بکشاند. تحلیل گزینه‌های نادرست:
- گزینه «۱»: از نظر عموم فلاسفه مسلمان، پذیرش هر اعتقاد و آیینی نیازمند استدلال عقلی است پس ایمان دارای ارزش ذاتی نیست.
- گزینه «۳»: فیلسوفان مسلمان اساس پذیرش هر اعتقاد و آیینی را استدلال عقلی می‌دانند ولی راه کسب معرفت را به عقل منحصر نمی‌کنند.
- گزینه «۴»: حجت و دلیل هر کس به اندازه توان و قدرت فکری اوست.
- (لطفی) (درس هشتم - عقل در فلسفه (۲) - عقل به عنوان قوه استدلال و شناخت - صفحات ۵۶ و ۶۱)
- ۸- گزینه «۲» - نظریه سیاسی مدینه فاضله تحت تأثیر نظریه سیاسی افلاطون در رساله جمهوری شکل گرفته است تحلیل گزینه‌های نادرست:
- گزینه «۱»، «۳» و «۴»: تعبیرهای کتاب درسی در مورد مقام علمی و فلسفی فارابی است.
- (لطفی) (درس نهم - آغاز فلسفه در جهان اسلام (۱) - مقام علمی و فلسفی فارابی - صفحات ۶۶ و ۷۱)
- ۹- گزینه «۳» - نظریه سیاسی فارابی که در مورد جامعه ایده‌آل و آرمانی و مطلوب است به مدینه فاضله شهرت یافته و در مقابل مدینه جاهله قرار می‌گیرد تحلیل گزینه‌های نادرست:
- گزینه «۱» و «۲»: عبارات درستی هستند ولی متناسب با صورت سؤال که در مورد مدینه فاضله است نیست.
- گزینه «۴»: فارابی هرگز مشاغل سیاسی نپذیرفت و با اهل سیاست معاشرت نداشت.
- (لطفی) (درس نهم - آغاز فلسفه در جهان اسلام (۱) - فلسفه سیاسی فارابی - صفحات ۶۶ و ۷۱)
- ۱۰- گزینه «۴» - بنیان‌گذار و مؤسس حکمت مشایی، فارابی ملقب به معلم ثانی است که نظریه سیاسی او در مورد جامعه و سیاست و حکومت آرمانی به مدینه فاضله شهرت دارد. تحلیل گزینه‌های نادرست:
- گزینه «۱» و «۳»: سؤال در مورد فارابی است نه ارسطو.
- گزینه «۲»: قسمت‌های دوم و سوم گزینه نادرست است.
- (لطفی) (درس نهم - آغاز فلسفه در جهان اسلام (۱) - ترکیب معلم ثانی و فلسفه سیاسی فارابی - صفحات ۶۶، ۷۰، ۷۱ و ۷۲)
- ۱۱- گزینه «۳» - ابن‌سینا فلسفه مشائی را به صورت مدون و نظام‌مند ارائه کرد.
- القاب ابن‌سینا: شیخ‌الرئیس فلسفه - زعیم همه فلاسفه مشاء - شیخ‌الرئیس - حجة‌الحق - شاهزاده اطباء
- تحلیل گزینه‌های نادرست:
- گزینه «۱»: مدون و نظام بخش فلسفه مشایی، لقب ابن‌سینا است.
- گزینه «۲» و «۴»: استاد منطق و ریاضیات ابن‌سینا، ابوعبدالله ناتلی بود.
- (لطفی) (درس دهم - فلسفه در جهان اسلام (۲) - شیخ‌الرئیس فلسفه - صفحات ۷۳ و ۷۴)
- ۱۲- گزینه «۲» - کتاب دانشنامه علایی که برای علاءالدوله حاکم اصفهان نوشته شده است به زبان فارسی است و ابواب مختلف حکمت در آن مندرج است. تحلیل گزینه نادرست:
- گزینه «۱»: بیش از دویست کتاب و رساله درست است نه دویست کتاب و رساله
- گزینه «۳»: کتاب قانون کتابی پزشکی و در زمینه طب است نه حکمت پس تعبیر حکیمانه در این گزینه غلط است.
- گزینه «۴»: شفا یک دایرة‌المعارف علمی و فلسفی است نه فقط فلسفی
- (لطفی) (درس دهم - فلسفه در جهان اسلام (۲) - تألیفات - صفحات ۷۳ و ۷۵)
- ۱۳- گزینه «۳» - از نظر ابن‌سینا، تأمل در رابطه طبیعت با ماوراء طبیعت و خدا در کنار تحقیق در روابط میان پدیده‌ها، دانشمند و محقق را از ظاهر پدیده‌ها عبور می‌دهد و به باطن آن‌ها می‌رساند. این شناخت حقیقی و باطنی، دانشمند را به خشوع و خشیّت در برابر حق و می‌دارد تا مصداق آیه شریفه «انما یخشی الله من عباده العلماء» شوند. تحلیل گزینه‌های نادرست:
- گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴»: هر سه گزینه اگرچه درست‌اند و تعبیرهای کتاب درسی در مورد طبیعت‌شناسی ابن‌سینا است ولی هر سه، مقدمه‌ای برای نتیجه‌گیری در گزینه «۳» هستند یعنی مقدمات رسیدن دانشمند به شناخت حقیقی و باطنی و در نتیجه خشوع و خشیّت دانشمند در برابر حقیقت جهان یعنی خداوند است.
- (لطفی) (درس دهم - فلسفه در جهان اسلام (۲) - طبیعت‌شناسی ابن‌سینا - صفحات ۷۳، ۷۵ و ۷۶)

- ۱۴- گزینه «۱» - سهروردی مهم‌ترین کتاب خود «حکمة الاشراق» را نوشت و مکتبی جدید در فلسفه اسلامی ارائه کرد. سهروردی در این کتاب از شیوه مشائیان فراتر می‌رود و حکمت اشراقی را پایه‌گذاری می‌کند. تحلیل گزینه‌های نادرست:
- گزینه «۲»: قسمت دوم گزینه نادرست است.
- گزینه «۳» و «۴»: اسفار اربعه مهم‌ترین کتاب فلسفی ملاصدرا و منبع اصلی حکمت متعالیه است.
- (لطفی) (درس دهم - فلسفه در جهان اسلام (۲) - حکیم اشراقی - صفحات ۷۳ و ۷۸)
- ۱۵- گزینه «۱» - در فلسفه شیخ اشراق، مشرق و مغرب معنای زمینی خود را ندارند بلکه معنایی ویژه پیدا می‌کنند. تحلیل گزینه‌های نادرست:
- گزینه «۲»: قسمت دوم گزینه به عارف و عرفان مربوط می‌شود نه فیلسوف اشراقی
- گزینه «۳» و «۴»: در حکمت سهروردی نورالانوار خداوند است که نور محض است.
- (لطفی) (درس دهم - فلسفه در جهان اسلام (۲) - ترکیب دسته‌بندی جویندگان معرفت و اشراق نور - صفحات ۷۳، ۷۹ و ۸۰)
- ۱۶- گزینه «۳» - دوره متقدم: از آغاز ظهور اسلام تا ابتدای حکومت صفویان - دوره متأخر: از عصر صفویه تا دوره معاصر. تحلیل گزینه‌های نادرست:
- گزینه «۱»: قسمت اول گزینه نادرست است.
- گزینه «۲»: هر دو قسمت این گزینه نادرست است.
- گزینه «۴»: قسمت دوم گزینه نادرست است.
- (لطفی) (درس یازدهم - دوران متأخر - صفحه ۸۱)
- ۱۷- گزینه «۳» - ملاصدرا در اصفهان به حلقه درس شیخ‌بهایی پیوست و سپس به پیشنهاد شیخ بهایی به درس فلسفه میرداماد که بنیان‌گذار حوزه فلسفی اصفهان بود وارد شد. میرداماد ملقب به معلم ثالث و فیلسوفی مشایی است که کوشید تا فلسفه مشاء را با توجه به حکمت اشراق تفسیر اشراقی کند. تحلیل گزینه‌های نادرست:
- گزینه «۱» و «۲»: سؤال در قسمت اول به شیخ بهایی مربوط می‌شود.
- گزینه «۴»: میرداماد فیلسوفی مشایی است نه اشراقی.
- (لطفی) (درس یازدهم - دوران متأخر - صاحب حکمت متعالیه - صفحات ۸۱ و ۸۲)
- ۱۸- گزینه «۴» - کتاب اسفار اربعه ملاصدرا که به اسفار مشهور است یک دایرةالمعارف عظیم فلسفی است و بخش علمی ندارد. تحلیل گزینه‌های نادرست:
- گزینه «۱»، «۲» و «۳»: تعبیرهای ذکر شده در مورد آثار ابن‌سینا در این گزینه‌ها مطابق تعبیرهای کتاب درسی بوده و صحیح است.
- (لطفی) (درس یازدهم - دوران متأخر - تألیفات - صفحات ۸۱ و ۸۴)
- ۱۹- گزینه «۴» - فلسفه‌ای که ملاصدرا بنیان گذاشت و آن را رسماً حکمت متعالیه نامید، نتیجه تکاملی دو مشرب گذشته یعنی فلسفه مشاء و فلسفه اشراق و نیز انس دائمی ملاصدرا با وحی الهی و قرآن کریم بود، به عبارت دیگر، در شخصیت وجودی ملاصدرا، برهان عقلی و شهود قلبی و وحی قرآنی با هم آلفت یافته‌اند و از این آلفت، فلسفه‌ای برآمده که سرآمد فلسفه‌های قبل است، بنیادی‌ترین اصل حکمت متعالیه که بر سایر مباحث فلسفی او تأثیر عمیق داشته اصل اصالت وجود در برابر اصالت ماهیت است که بیانگر این است که: آنچه واقعیت خارجی را تشکیل می‌دهد و در خارج اصالت دارد وجود است نه ماهیت و ماهیت موجودات، مفهومی انتزاعی است که ذهن از وجودهای واقعی خارجی می‌سازد. تحلیل گزینه‌های نادرست:
- گزینه «۱»: قسمت دوم و سوم گزینه نادرست است.
- گزینه «۲»: قسمت‌های اول و دوم گزینه نادرست است.
- گزینه «۳»: قسمت اول گزینه فاقد وحی قرآنی است و گزینه را نادرست نموده است، قسمت سوم گزینه، تعبیر اصل وحدت حقیقت وجود ملاصدرا است نه اصل اصالت وجود.
- (لطفی) (درس یازدهم - دوران متأخر - ترکیب مشرب فلسفی ملاصدرا و اصول فلسفی ملاصدرا - صفحات ۸۱، ۸۵، ۸۶ و ۸۷)

۲۰- گزینه «۲» - استاد علامه طباطبایی بزرگ‌ترین شخصیت فلسفی معاصر و وارث حکمای بزرگ اسلامی است و حوزه درس امام خمینی (ره) در قم، یکی از پررونق‌ترین حوزه‌های فلسفی بود. کتاب اصول فلسفه و روش رئالیسم علامه محمد حسین طباطبایی با باورقی‌های شهید مطهری، حاصل مباحث انتقادی ایشان بر مارکسیسم و تفکرات ماتریالیستی بوده و کتاب «شیعه» مرحوم علامه طباطبایی دربرگیرنده پرسش و پاسخ‌ها و گفتگوهای علامه با هانری کربن درباره فلسفه، اسلام و تشیع است. تحلیل گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: قسمت اول و سوم گزینه نادرست است.

گزینه «۳»: قسمت اول و دوم گزینه نادرست است.

گزینه «۴»: هر سه قسمت گزینه نادرست است و پاسخ صورت سؤال نیست.

(لطفی) (درس یازدهم - دوران متأخر - دوره معاصر - صفحات ۸۱، ۸۷، ۸۸ و ۸۹)